

Конкурс для вчителів «Література: урок і поза уроком»

Номінація «Розробка уроку зарубіжної літератури для 5—9 класів НУШ»

Людмила Носаченко,

учитель української мови та літератури,
зарубіжної літератури,
ліцей № 1 Павлоградської міської ради
Дніпропетровської області

У пошуках справжньої краси Урок за казкою Оскара Вайлда «Зоряний хлопчик» (5 клас)

УДК 373.5.016:821.09(410)(092)ВАЙЛД

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.6.351362>

Тема: «У пошуках справжньої краси» (за казкою О. Вайлда «Зоряний хлопчик»).

Мета: ознайомити з життєвим і творчим шляхом О. Вайлда; удосконалювати навички виразного читання, аналізу літературного твору, ілюстрацій до нього, характеристики героя твору; розвивати логічне мислення, зв'язне мовлення, творчі здібності, учити висловлювати власні думки; виховувати свідомого читача, духовно багату особистість; сприяти збереженню здоров'я дітей.

Тип уроку: урок позакласного читання, вивчення нового матеріалу, урок-дослідження.

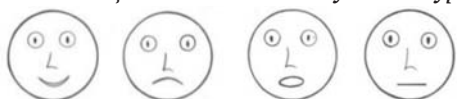
Обладнання: книжкова виставка творів О. Вайлда, мультимедійна презентація, відео для проведення фізкультхвилинки.

Хід уроку

I. Організація класу.

Привітання.

З'ясування емоційної готовності учнів до уроку.

Який смайлик ви обрали? Чому?

© Олена Гонтар, 2025

II. Мотивація навчальної діяльності.

Бесіда.

- На що ви звертаєте увагу, коли знайомитеся з людиною?
- Чи завжди зовнішність відповідає характеру людини, її духовному світу?
- Чи зустрічали ви гарних людей?
- Чим вони вас привабили?
- У яких творах, прочитаних на уроках української та зарубіжної літератури, розкривається тема справжньої краси?

III. Оголошення теми, мети уроку, цілепокладання.

Учитель.

Зоряний хлопчик такий був красивий,
Що захопитися ним — це не диво.
Як же нам справжню красу розпізнати?
Хочу сьогодні вас запитати.

Проблемне запитання (дати відповідь наприкінці уроку):

- «Що ж таке «справжня краса»? Чи може кожен / кожна із нас стати по-справжньому красивим / красивою?»

Результат роботи на уроці: представити відповідь на проблемне запитання у вигляді формули справжньої краси.

IV. Основний зміст уроку.

Вступне слово вчителя.

Короткі відомості про письменника:

Оскар Вайлд (1854—1900) — англійський письменник і критик. Його батько був лікарем, мати — письменницею. Оскар закінчив школу, коледж, Оксфордський університет із золотими медалями.

Темою вірності й дружби об'єднані його казки: «Великий друг», «Щасливий принц», «Соловей і Троянда»,

Конкурс для вчителів «Література: урок і поза уроком»

«День народження Інфанти». Оскар Вайлд є автором казок «Зоряний хлопчик», «Велетень-егоїст», «Чудова ракета». У своїх творах наголошує, що краса й насолода втіхами життя не повинні призводити до відмови від справжньої моральності.

Оскар Вайлду у належать такі слова: «Ті, хто в прекрасному знаходять дурне, — люди зіпсовані, і при цьому зіпсованість не робить їх привабливими. Це великий гріх. Ті, які можуть побачити в прекрасному його високий сенс, — люди культурні. Вони не безнадійні. Але обранець — той, хто в прекрасному бачить лише одне: Красу».

Технологія «Мікрофон»:

— Як ви розумієте наведений вислів О. Вайлда?

Аналіз казки О. Вайлда «Зоряний хлопчик»:

- Які враження у вас викликала казка «Зоряний хлопчик»?
- Поясніть назву казки.
- Як би ви назвали цю казку? Чому?
- Прочитайте опис лісу (зимовий пейзаж).
- До якої іншої казки відсилає нас текст? (Г. К. Андерсен «Снігова Королева»).

Фізкультхвилинка «Морозець- морозець»

Виразне читання епізодів казки.

- Прочитайте казковий діалог між звірами, намагаючись передати їхні характери.
- Прочитайте діалог між Лісорубами. Про що ми дізнаємося з їхньої розмови?
- Як дружина Лісоруба поставилася до того, що чоловік приніс додому дитя? Як це її характеризує?

Характеристика Зоряного хлопчика.

- Що дивувало жителів села у Дитині-зірці?
- Прочитайте літературний портрет Зоряного хлопчика.
- Що принесла краса Зоряному хлопчику? Доведіть рядками з тексту.
- Чи можна назвати головного героя гарною людиною? Чому?

Передайте схематично та кольорами власне ставлення до зовнішності та внутрішнього світу головного героя.

Порівняльна характеристика зовнішності та внутрішнього світу Хлопчика-зірки

(до моменту зустрічі із жебрачкою)

Зовнішність	Внутрішній світ
вродливий	гордий
гарний	себелюбний
красивий	жорстокий
стрункий	зневажливий
Протиставлення, конфлікт	

— Як називають людину, що має такий внутрішній світ, як у Зоряного хлопчика? (Бездушна, убога, духовно обмежена, нікчемна).

Технологія «Мозковий штурм».

- Зазвичай у казках краса й добро неподільні: вродливі персонажі мають добру душу й навпаки. Однак у казці Оскара Уайльда цей зв'язок порушено. Як ви вважаєте, чому?
- Яку проблему порушує у своїй казці письменник? Над чим змушує нас замислитися? (Проблема зовнішньої краси та духовності, автор показує, що краса може таїти в собі зло).
- Чи дає автор своєму герою шанс стати справді красивим?
- Яка подія стала вирішальною у долі Зоряного хлопчика?

Бесіда «Відкриті думки».

- Як і за що було покарано Зоряного хлопчика?
- Що відчув головний герой, коли зрозумів, що втратив свою вроду?
- Як Зоряний хлопчик зрозумів, що саме його покарано? Як це його характеризує?

Порівняльна характеристика зовнішності та внутрішнього світу Зоряного хлопчика

(після моменту зустрічі із жебрачкою)

Зовнішність	Внутрішній світ
потворний	усвідомлення провини, каяття
Протиставлення, конфлікт	

— Чи можна сказати, що Зоряний хлопчик — гарна людина? Чому?

Проблемно-пошукова бесіда.

- Як випробування змінюють головного героя?
- Якою була винагорода Зоряному хлопчику за співчуття, за допомогу іншим?
- Які внутрішні й зовнішні зміни відбулися з героєм? Доведіть рядками з тексту.

Порівняльна характеристика зовнішності та внутрішнього світу Зоряного хлопчика. Формула справжньої краси

Зовнішність	Внутрішній світ
вродливий	милосердний
гарний справедливий	
красивий	добрий
стрункий	вдячний
«в очах... щось нове»	мудрий
ошатний	любить природу
Гармонія	
Справжня краса	

Конкурс для вчителів «Література: урок і поза уроком»

- Як говорять про людину, що має такий внутрішній світ, як у Зоряного хлопчика після його зміни? (Духовно досконала).
- Що стало ключем до духовної досконалості головного героя? (Співчуття).
- Доведіть, що відбулась еволюція образу головного героя.

Словникова робота.

Гармонія (грец. зв'язок, порядок; лад; злагодженість, відповідність, стрункість). Поеднання, злагодженість, взаємна відповідність якостей (предметів, явищ, частин цілого).

Еволюція — процес зміни, розвитку когось, чого-небудь.

V. Підсумок уроку.

Проблемне запитання: «Що ж таке «справжня краса»? Чи може кожен із нас стати по-справжньому красивим?»

- А як бути тим людям, які вважають свою зовнішність недосконалою?
- Чому, на вашу думку, автор закінчує казку словами: «А після нього прийшов лихий господар»?

Творче завдання «Дружня порада»: від імені літературного героя дайте своїм однокласникам поради, які будуть важливі у їхньому житті.

Узагальнення відповідей здобувачів освіти

«Дружня порада»:

- Будь добрим, чуйним, уважним, терплячим, ввічливим.
- Люби ближнього.

- Співчуй тим, хто тебе оточує.
- Поводься з іншими так, як хочеш, щоб поводитись з тобою.
- Уникай несправедливості, не ображай інших, захищай ближнього.
- Дбай про свій зовнішній вигляд.

Творче завдання «Реклама літературного твору» (випереджувальне домашнє завдання).

Вашій увазі пропонується твір англійського письменника Оскара Вайльда. Автор розповідає нам казку про Зоряного хлопчика. Це повчальна історія про безцінний дар співчуття, милосердя, любові, який легко втратити, але без якого життя, навіть сповнене зовнішньої краси та людського захоплення, стає потворним та порожнім. Щоб зрозуміти це і повернути втрачений дар, головному героєві доводиться пройти дорогою страждань та випробувань.

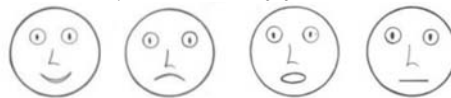
Радимо прочитати цю повчальну казку, а також переглянути її екранізації.

VI. Рефлексія навчальної діяльності.

Бесіда.

- Що нового дізналися?
- Що найбільше вразило?
- Що запам'яталося?
- Чи досягнули ми поставлених цілей?

З'ясування емоційного стану учнів.

Який смайлик ви обрали? Чому? Чи змінився ваш настрій протягом уроку? Чому?

VII. Оцінювання.

Самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителя.

VIII. Домашнє завдання.

Високий рівень: підготувати мінітвір на тему: «Людина, яку я вважаю по-справжньому красивою».

Достатній рівень: скласти цитатну характеристику Зоряного хлопчика.

Середній рівень: підготувати переказ епізоду казки, який вразив найбільше, від імені головного героя.

Початковий рівень: підготувати переказ епізоду казки, який вразив найбільше.

Використані джерела інформації:

1. УкрЛіб. Оскар Уайльд. Біографія. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4253>, вільний.
2. УкрЛіб. Хлопчик-зірка. Оскар Уайльд. URL: https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=646#google_vignette.
3. Фото для презентації взято з мережі Інтернет, вільний доступ.
4. Кадри із фільмів за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-зірка». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=zg3U1eJ8Qw0>, https://www.youtube.com/watch?v=c_qEVeEcCHg.